

Το να έχει μια μπάντα 32 album σε 28 χρόνια πορείας δεν είναι κάτι που το λες συνηθισμένο. Βέβαια συνηθισμένη περίπτωση δεν μπορείς να πεις και τους Φινλανδούς Circle. Σε ένα φεστιβάλ πάντα περιμένεις πως κάποια μπάντα από τις πιο κάτω σειρές του line-up θα κάνει την έκπληξη και θα κερδίσει τις εντυπώσεις. Ε, εγώ πιστεύω πως μάλλον αυτοί οι υπέρ-παραγωγικοί Φινλανδοί που εμφανίζονται την 1η μέρα του Fraternity Of Sound Festival θα καταφέρουν να κάνουν τη διαφορά, αν και η σειρά εμφάνισης μάλλον τους αδικεί. Βέβαια μια πορεία 30 χρόνων με τόσα πολλά album, EP, συνεργασίες, projects κτλ προκαλεί ίλιγγο σε κάποιον που έρχεται πρώτη φορά σε επαφή με τους Circle, για αυτό και

σε αυτό το mini αφιέρωμα θα εστιάσουμε σε 7 από τα δισκογραφικά τους βήματα.

Meronia (1994)

Οι Circle σχηματίστηκαν το 1991 στην παραλιακή πόλη Pori, της Φινλανδίας και έπειτα από 3 EPs (“Point” 1992, “Crawatt” και “Silver” 1993) θα κάνουν το δισκογραφικό τους ντεμπούτο το 1994. Το **“Meronia”** διαρκεί 75 ολόκληρα λεπτά και καταφέρνει να συμπεριλάβει τα βασικότερα χαρακτηριστικά της μουσικής της μπάντας. Η αγάπη του σχήματος για το progressive rock των 70s και ιδιαίτερα το krautrock, είναι εμφανέστατη, αν και ακόμα έχουν μια πιο “rock” ρυθμική προσέγγιση σε σχέση με την πιο «μηχανική» που θα ενσωματώσουν στα επόμενα βήματα τους. Heavy κιθάρες, λίγα και επαναλαμβανόμενα θέματα, περίπλοκο μπάσο και φωνητικά που ακούγονται σαν ψαλμοί από Βικινγκς (sic). Τα φινλανδικά ως γλώσσα ακούγονται στα αυτιά μου (και όχι μόνο στα δικά μου) αρκετά εξωτικά, πόσο μάλλον τα φωνητικά των Circle που είναι σε μια γλώσσα που επινόησαν οι ίδιοι (όπως έκαναν οι Magma αλλά και αργότερα οι Sigur Ros) και σίγουρα παίζουν και αυτά πολύ σημαντικό ρόλο στη μουσική πρόταση των Circle και στο τελετουργικό που οι ίδιοι θέλουν να έχει η μουσική τους. Τραγούδια όπως το Curwen ή το ομώνυμο είναι σε αυτή την τελετουργική και ατμοσφαιρική βάση, ωστόσο η μουσική των Circle παρόλο που έχει σαφείς αναφορές, είναι επίσης και αρκετά ετερόκλητη. Έτσι, κομμάτια όπως το Wherever Particular People Congregate ή το Merid ακούγονται σχεδόν noise rock την ώρα που το DNA ακούγεται πιο κοντά σε αυτό που σήμερα λέμε stoner rock, αλλά και την ίδια ώρα που το φουριόζικο Kyberia μπερδεύει ακόμα περισσότερο τον ήχο ενός ούτως ή άλλως τεράστιου σε διάρκεια album. Θα μπορούσε κανείς να πει πως η μπάντα δεν έχει κατασταλάξει ακόμα στον ήχο της αλλά η μετέπειτα πορεία της αποδεικνύει πως για τους Circle το να ανακατεύουν τον ήχο τους και το να έχουν διαφορετικών ειδών τραγούδια στα album τους είναι απόλυτα συνειδητή επιλογή. Όπως και να έχει το **“Meronia”** είναι ένα σπουδαίο ξεκίνημα.

Andexelt (1999)

Το “**Andexelt**” είναι το πρώτο album στην τριπλέτα σπουδαίων album που κυκλοφόρησαν οι Circle πάνω στην αλλαγή της χιλιετίας. Τέσσερα album μετά το ντεμπούτο τους έχουν προλάβει να πειραματιστούν με τον ήχο τους- βάζοντας ambient, space, ψυχεδελικά στοιχεία- αλλά και να δώσουν στον ήχο τους μια ακόμα πιο έντονη krautrock διάσταση ενσωματώνοντας πλήρως το motorik παίξιμο στα drums (χαρακτηρισμό που χρησιμοποιήθηκε για τους Can και το «μηχανικό» παίξιμο του ντράμερ Jaki Liebezeit) αλλά και ήχους synth που θυμίζουν την Βερολινέζικη περίοδο του David Bowie. Το “**Andexelt**”

βρίσκει την ούτως η άλλως εξαιρετική τεχνικά μπάντα σε μεγάλη φόρμα. Αν και προσωπικά απολαμβάνω την full length ακρόαση, υπάρχουν σίγουρα κομμάτια που ξεχωρίζουν όπως η «άσκηση ύφους» που ονομάζεται 20milate, ο ρυθμικός math λόξυγκας του Lisääruvi αλλά και το 18λεπτο Friitalan Nahka (το οποίο ωστόσο βρίσκεται μόνο στην bonus edition που βγήκε ένα χρόνο μετά) που από space ambient μετατρέπεται σε έναν ρυθμικό στρόβιλο.

Prospekt (2000)

Οι Circle μπαίνουν με κεκτημένη ταχύτητα. Το εναρκτήριο Dedofiktion μπαίνει χωρίς καν εισαγωγή. Το μπάσο-τύμπανο έχει γίνει η «λοκομοτιβία» της μπάντας. Εντάξει, σε κάθε μπάντα το rhythm section είναι η ραχοκοκαλιά της, ωστόσο στους Φινλανδούς που πλέον επιστρατεύουν 2 ντράμερ, το μπάσο-τύμπανο κυριαρχεί. Κιθάρες και βιολί δίνουν έναν μυστηριώδη τόνο στο κομμάτι πριν μπει το κιθαριστικό riff και τα φωνητικά για να κάνουν το κομμάτι εντελώς Hawkwind! Από εκεί και πέρα πραγματικά η μπάντα μοιάζει με τρένο που κυλάει πάνω στις ράγες. Στο Stimulance τα τύμπανα ακούγονται σαν έμβολα που χτυπούν καθώς αυξάνεται η ταχύτητα, ενώ κιθάρες και αναλογικά synths περιβάλλουν τη σκηνή σαν αναθυμιάσεις. Στο Varhain ρίχνουν λίγο τους τόνους σε μια jazz άσκηση, μέχρι να την «ξεχειλώσουν» με distorted κιθάρες και space ατμόσφαιρα.

Το **“Prospekt”** μπορεί άνετα να διεκδικεί τον τίτλο του καλύτερου album τους. Αν και δεν συμφωνώ, μπορώ να δεχτώ πως μετά από αυτό (αλλά και τον προκάτοχό του), το μυστικό της Φινλανδικής underground σκηνης, παύει να είναι μυστικό.

Taantumus (2001)

Ε, ναι! Αυτό είναι το καλύτερο album των Circle για τον υποφαινόμενο. Το **“Taantumus”** σε αρπάζει από τα μούτρα. Με το που πατήσεις play, η μεγάλη μουσική των Circle περνάει από μπροστά σου σαν οδοστρωτήρας. Τα θέματα επαναλαμβάνονται αδυσώπητα με τρόπο που μοιάζει να ακούς μια καλό-λαδωμένη μηχανή. Άκου το Kultaa πως σε «υποχρεώνει» να μπεις στον ρυθμό της μπάντας. Πιο Kraut από ποτέ αλλά παράλληλα σύγχρονοι! Can, Neu!, Faust (φυσικά) αλλά και Tortoise και Ozric Tentacles. Ένα album από τα σημαντικότερα στο μουσικό είδος που ονομάζουμε krautrock αν το απαλλάξουμε από τον χρονικό και τοπικό περιορισμό του Γερμανικού progressive rock των 70s.

Για άλλη μια φορά το album ακούγεται μονορούφι. Το Suorela με τα γυναικεία φωνητικά κουβαλάει την ρυθμική τρέλλα των Ozric στο μανιασμένο του ρυθμό. Άκου το «πειραγμένο» Lyhytaallosta ή το Morn που ηχεί σαν τους...Propellerheads, ενώ το Siivet ακούγεται απλά παρανοϊκό. Το ομώνυμο είναι σαφέστατα στα highlight και το κλείσιμο με τον βαρύ, ασήκωτο και θορυβώδες επαναλαμβανόμενο βόμβο του Pelaton να μπλέκει με τον γαλήνιο ήχο μια μελωδίας πιάνου δίνουν ένα τέλος αντάξιο ενός τέτοιου δίσκου. Αδιανόητο είναι επίσης το Veitsi, που για άλλη μια φορά είναι bonus σε επόμενη εκδοχή του **“Taantumus”**.

Rautatie (2010)

Δεκατρία ολόκληρα albums χωρίζουν το *“Taantumus”* με το *“Rautatie”*. Σε αυτά τα 13 περιλαμβάνεται το

“Sunrise”

του 2002, που συνδυάζει τους Judas Priest με τους This Heat (όπως σημείωναν στις αφίσες των συναυλιών τους οι ίδιοι) και την υπνωτική ψυχεδέλεια και σηματοδοτεί μάλλον μια στροφή των Circle σε έναν πιο metal ήχο. Από την άλλη υπάρχει το

“Hollywood”

του 2008 που σε αυτό οι Circle ακούγονται μάλλον πιο «εμπορικοί» από ποτέ αλλά και το μινιμαλιστικό, ambient του

“Miljard”

του 2006, το ψυχεδελικό folk

“Forest”

του 2004 και ένα σωρό αξιομνημόνευτες κυκλοφορίες που δεν θέλω να χαραμίσω απλά αναφέροντας τες. Το 2010 βρίσκει τους Circle να βγάζουν ένα προσιτό album. Ο όρος προσιτό ενώ συνήθως χρησιμοποιείται από τον υποφαινόμενο για να υποτιμήσει ελαφρά ένα album σε αυτή την περίπτωση δεν παίζει τον συγκεκριμένο ρόλο. Στην πραγματικότητα το

“Rautatie”

ίσως είναι ένα ιδανικό album για να γνωρίσει κανείς τους Circle στην τρέχουσα δεκαετία. Λιγότερο πειραματικό, αλλά με όλα τα στοιχεία της μπάντας να αναδεικνύονται. Με μπόλικά κανονικά φωνητικά και πιο στάνταρ rock δομές το album ακούγεται συνεκτικό και στιβαρό. Σίγουρα το αγαπημένο μου κομμάτι είναι το πιο kraut κομμάτι του album, το Pelkkä Meno ενώ το Lautatarha όπως διάβασα κάπου θα μπορούσε να είναι άνετα soundtrack σε κάποια ταινία του Mario Bava. Όσο πειραματισμός ωστόσο λείπει από το album, χωράει στα 8 λεπτά του Kaasukello που κλείνει το

“Rautatie”

. Σχεδόν ελεύθερο, jazzy και σκοτεινό μέχρι τα μισά του μετατρέπεται σε ένα επικό viking rock anthem...

Six Day Run (2013)

Βέβαια όλες αυτές οι εναλλαγές ύφους της μπάντας και οι συνεχόμενες κυκλοφορίες δεν θα μπορούσαν σίγουρα να βρίσκονται στο ίδιο επίπεδο και σαφέστατα δεν θα μπορούσε να τις αγκαλιάσει το ίδιο κοινό, καθώς θα έπρεπε αυτό (το κοινό) να είναι ακόμα πιο ανοιχτόμυαλο και από την ίδια την μπάντα. Κάτι που μάλλον δεν ακούγεται και τόσο εύκολο. Ωστόσο, το 2013 οι Circle αναλαμβάνουν να ντύσουν την μικρού μήκους ταινία του Mika Taanila και επιστρέφουν στην instrumental kraut rock παράδοση και την χαρά της επανάληψης ενός θέματος για όσο χρειάζεται. Ευλογία. Κορυφαία τα Day Three και το punk-ιζον Day Five.

Terminal (2017)

Οι Circle του σήμερα ωστόσο παραμένουν μετά από τόσες κυκλοφορίες μια μπάντα που θέλει διαρκώς να γράφει μουσική, να διασχίζει τα είδη και να τα αφομοιώνει στον ήχο-κατατεθέν της πια, και να τα αναδομεί. Στο **“Terminal”**, το οποίο σημειωτέον κυκλοφορεί από την Southern Lord, βρίσκονται πιο κοντά στους Hawkwind παρά στους Can. Φέρνουν μπροστά heavy riffs, όπως αυτό στο Rakkaauta al Dente που θυμίζει τους πατέρες

(όλων των «σκληρών») Black Sabbath, ή της κομματάρας που λέγεται Terminal και θα μπορούσε να μπαίνει μετά από οποιοδήποτε κομμάτι των προαναφερθέντων space rockers. Η στροφή αυτή προς τα κιθαριστικά riffs φυσικά δεν έγινε τώρα τελευταία αλλά σταδιακά από το 2002 και μετά και παρόλο που αφαιρεί από τον περιπετειώδη kraut ρυθμικό παροξυσμό που δημιουργούσαν, εμφανίζει μια άλλη εκδοχή της μπάντας, πιο κοντά στον κλασικό rock ήχο χωρίς ωστόσο να την κάνει λιγότερο ενδιαφέρουσα.

Είναι αλήθεια πως δεν ξέρω τι ακριβώς περιμένω από τους Circle. Το μόνο που μπορώ με σιγουριά να πω είναι πως μια τέτοια μπαντάρα ανεβαίνοντας στη σκηνή του Fuzz για το Fraternity Of Sound Festival θα μας πάρει και θα μας σηκώσει...

Επιμέλεια: Βασίλης Μπέκας